

การประเมินความเสี่ยง เพื่อป้องกันการทุจริต

- ☒ รู้ก่อนเกิดเหตุร้ายยิ่งก่อนเสียหาย
- ☒ ลดอุปสรรค เพิ่มความโปร่งใสการบริหาร
ภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น จะเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด องค์กรบริหารส่วนตำบลละม้ายเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการ ขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็น เครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพจน์มิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพจน์มิชอบได้ ในการนี้

องค์กรบริหารส่วนตำบลละม้ายจึงจัดทำ การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ เหตุการณ์ความเสี่ยงและ ระดับความเสี่ยง ตลอดถึงมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

งานนิติการ

องค์กรบริหารส่วนตำบลละม้าย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง	๒
๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๔. การวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง	๒
๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๗. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
๘. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๕
๘.๑ การระบุความเสี่ยง	๖
๘.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๖
๘.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๗
๘.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๗
๘.๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๘
๙. แนวทางการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	๙

**การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและ
การใช้ทรัพย์สินราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลละแม**

๑ . บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ด้วยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International - T) เผยแพร่ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันในภาครัฐทั่วโลก (Corruption Perception Index - CPI) ประจำปี ๒๐๒๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔ ผลปรากฏว่าประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ทำให้ได้ลำดับที่ ๑๐๔ ของโลก จากจำนวน ๑๘๐ ประเทศ ซึ่งเห็นว่าการทุจริตในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ ภาพลักษณ์และดัชนีความเชื่อมั่นต่อต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย

รัฐบาลจึงกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญในด้านการป้องกันการทุจริต โดยมีเป้าหมายให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนา กลไกและกระบวนการด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงกำหนดให้ส่วนราชการทุกภาคส่วนเข้ารับการประเมินระดับคุณธรรมและความ โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) โดยกำหนด คะแนนตัวชี้วัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ คะแนน เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าเป็น หน่วยงานที่ปฏิบัติ ราชการอย่างซื่อสัตย์สุจริต จากยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังกล่าวมี เป้าประสงค์ สำคัญเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม ปลอดจากการทุจริต และคำนึงถึงบทบาท ของทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกัน เฝ้าระวัง ต่อต้าน และปราบปรามการทุจริต ทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใส เทียบเท่าสากล

องค์การบริหารส่วนตำบลละแมจึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขึ้น เพื่อกำหนดเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตและการบริหารงาน ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ใช้เป็น กลไกในการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลด้านการป้องกันการทุจริตในประเด็น ๑) การใช้ดุลพินิจ ๒) การจัดซื้อจัดจ้าง และ ๓) ผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ (Integrity and Transparency Assessment ITA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จะช่วยสนับสนุนต่อการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ได้ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือ ในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของ การเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นใน ลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือ แรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุม ภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๒. หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สิน ราชการฯ

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์หาโอกาสความเป็นไปได้ที่ระบบการบริหาร ปักจาย และการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมูลเหตุของปัญหาและความผิดพลาดที่จะทำให้ เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรซึ่งเราสามารถแบ่งความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจได้ ประเภทคือ ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินธุรกิจกับความเสี่ยงเฉพาะของการดำเนินธุรกิจ

๒.๑.๑ ความเสี่ยงทั่วไปของทุกองค์กร

ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินการขององค์กร คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการ ปฏิบัติงานทั่วไปแบ่ง ออกเป็น ๔ ประเภทดังนี้

ประเภทที่ ๑ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายและแผน กลยุทธ์ขององค์กร รวมไปถึง การตัดสินใจด้านการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการดำเนินงาน ในทางที่เป็น อุปสรรคต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตาม แผน

ยุทธศาสตร์ได้ เช่น ความเสี่ยงจากการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ความเสี่ยงด้านการตอบสนองความต้องการของผู้บริการ

ประเภทที่ ๒ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์และส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น การขาดความร่วมมือจากฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง การวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม การขาดระบบบริหารติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การขาดบุคลากรเฉพาะทางเฉพาะสาขาและมีทักษะที่เหมาะสม การขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นและประสิทธิภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ลุล่วง การขาดข้อมูลสนับสนุนบริหารเชิงจัดการความผิดพลาดจากการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร อุบัติเหตุ ความไม่สะดวกและความไม่ปลอดภัยในการดำเนินงานการปฏิบัติงานผิดพลาด ล่าช้า การขาดบรรษัทภิบาลในการดำเนินงาน การดำเนินงานที่ไม่โปร่งใสการทุจริตของพนักงานในองค์กร เป็นต้น

ประเภทที่ ๓ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงจากการบริหารเงินงบประมาณเงินสดในมือ ที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่น ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ผิดประเภท หรือ มูลค่าสูงเกินจริง ทำให้โครงการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่สำเร็จลุล่วงภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดตัวอย่างเช่น แผนการลงทุน แผนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีความชัดเจน ไม่มีความละเอียดพอที่จะนำไปใช้ในการพยากรณ์ด้านการเงินได้ การตั้งงบประมาณไว้ต่ำกว่าที่ควรเป็น การเพิ่มขึ้นของราคาเครื่องมือวัสดุการจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ ทรัพยากรที่จำเป็นอย่างไม่เหมาะสม การไม่มีแหล่งรายได้ใหม่ เป็นต้น

ประเภทที่ ๔ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ตัวอย่างเช่น การที่คู่สัญญา ไม่ดำเนินการให้เสร็จครบถ้วนตาม กำหนดสัญญา กระบวนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามข้อบังคับ ข้อตกลง บุคลากร คู่สัญญา หรือผู้กำกับดูแลไม่ ยอมรับต่อกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ความสับสนในการปฏิบัติตามระเบียบที่จะบังคับใช้ เนื่องจากมี แนวนโยบายหรือเพิ่มเติมหลายฉบับที่อ้างถึงและบังคับใช้ในกรณีหนึ่ง ๆ การตีความระเบียบและมาตรฐานที่ แตกต่างหรือมีความเห็นคลาดเคลื่อน เป็นต้น

๒.๑.๒ ความเสี่ยงเฉพาะแต่ละองค์กร

ความเสี่ยงที่จำแนกเฉพาะแต่ละองค์กร ที่มีความสอดคล้องของลักษณะการดำเนินกิจกรรมแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น หน่วยงานของรัฐ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจทางปกครองจึงทำให้ หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องมีการใช้บังคับใช้กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา จึงทำให้เกิดความเสี่ยงว่าการ บังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นบังคับโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากการบังคับใช้กฎหมายไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมทำให้ความเสียหายกระจายเป็นวงกว้างมากกว่าหน่วยงานของเอกชน กล่าวคือ นอกจากหน่วยงานภายใน รัฐจะได้รับความเสียหายแล้ว ยังทำให้ความเสียหายเกิดขึ้นกับประชาชนภายนอกด้วย ดังนั้นความเสี่ยงที่เกิด จากการใช้ดุลพินิจอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยเหตุอันเนื่องมาจากผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมจนนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน

๒.๒ กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมิน

โอกาสและผลกระทบของความเสียง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสียงโดยกำหนด เกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสียงด้านการใช้ดุลพินิจ การจัดซื้อจัดจ้าง และผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนร่วม ได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสียง ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ (คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า ๖๐)
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๖๑-๗๐)
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๗๑-๘๐)
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๘๑-๙๐)
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า ๙๐)

อ้างอิงคะแนนจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในหัวข้อ 1๑๐ , 1๑๑ , 1๑๙ , 1๒๐ และ 1๒๑

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบางครั้ง

ในการวิเคราะห์ความเสียงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสียง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสียงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น(Impact)และขอบเขตของระดับความเสียงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสียง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์}$$

$$(\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ระดับความเสียง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	ช่วงคะแนน
๑	ความเสียงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสียงระดับสูง	๙ - ๑๔
๓	ความเสียงระดับสูงปานกลาง	๔ - ๘
๔	ความเสียงระดับต่ำ	๑ - ๓

๓. วิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการ จัดซื้อจัดจ้าง และการใช้ทรัพย์สินราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลละแมได้นำเอาความเสี่ยงด้านต่าง ๆ มาดำเนินการ วิเคราะห์ตามระดับความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบปัจจัยเสี่ยงประกอบด้วยความเสี่ยงดังต่อไปนี้

๑. ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

๓. ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ

๔. ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง

๕. ความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

เมื่อพิจารณาโอกาสในการเกิดเหตุการณ์และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละความเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่เกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง หรือภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลละแมก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้ ทราบว่า ความเสี่ยงใดมีความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๒	การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๓	การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๔	การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๕.	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับปานกลาง

๔.ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	ลำดับที่ ๑ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
การขออภัยโทษสิทธิทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับที่ ๒ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ลำดับที่ ๓ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)
การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับที่ ๔ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	ลำดับที่ ๕ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๒ ระดับ คือ ปานกลาง ค่อนข้างสูง กับปานกลางปกติ โดยสามารถสรุปข้อมูลวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ องค์การบริหารส่วนตำบลละแมประจำปี ๒๕๖๕ ได้ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการที่กำหนด	ความเสี่ยงในการทุจริต
ระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง (๘ คะแนน)	จำเป็นต้องมีมาตรการลดโอกาสที่จะ เกิดความเสี่ยงเพื่อลดระดับความ เสี่ยง	๑.การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตาม ระเบียบเพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อ การทุจริต
		๒.การขออภัยโทษสิทธิทางราชการไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ
ระดับปานกลาง (๕ คะแนน)	ยอมรับความเสี่ยงและมีมาตรการ ควบคุม เพื่อรักษาระดับความเสี่ยง	๓.การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบเพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
		๔.การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตาม ระเบียบ
		๕.การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของ ส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง

โดยปกติระดับความเสี่ยงในระดับปานกลาง จะอยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง ๔ - ๘ คะแนน แม้ว่าระดับ ความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลละแมจะอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด แต่อาจแบ่ง พิจารณาได้เป็น ๒ ส่วน คือความเสี่ยงระดับปานกลาง (๘ คะแนน) และ ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ คะแนน) เพราะความเสี่ยง ระดับปานกลาง (๘ คะแนน) อยู่ในระดับที่มีโอกาสที่สามารถเพิ่มระดับความ เสี่ยงสูงได้ หากไม่มีมาตรการลด โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อย่างเร่งด่วน สำหรับความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ คะแนน) อยู่ในระดับการเฝ้า ระวังเพื่อรักษาระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง นอกจากความรุนแรงของ ความเสี่ยงในการทุจริตดังกล่าว ต่างเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่องค์การบริหารส่วนตำบลละแมในระดับมี ผลกระทบสูงมาก

๕. แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๑.การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใส และลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	๒	๔	๘	๑.ปฏิบัติ ควบคุม กำกับติดตาม ดูแลกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เป็นฉบับปัจจุบัน ๒. จัดหา ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างเข้ารับการฝึกอบรม
๒.การขอใช้ทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘	๑.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของการใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างเคร่งครัด ๒.ควบคุม ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๓.การจัดซื้อจัดจ้างโดยวนระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๕	๕	๑.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๒.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๓.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการและบุคลากร ระวังกิจการทุจริตทุกรูปแบบ

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๔. การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ	๑	๕	๕	๑. ควบคุม กำกับติดตาม ดูแล ป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ครอบคลุมและทั่วถึง สร้างมาตรการใน การดำเนินการสร้างจิตสำนึก ๒. จัดหา ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมาย รับผิดชอบตรวจสอบการเบิกจ่ายเงิน
๕.การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	๑.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและ บุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และ ขั้นตอนของการยืมใช้ทรัพย์สินของทาง ราชการอย่างเคร่งครัด ๒.ควบคุม ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน ๓.เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและ บุคลากรเกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรม ที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทาง การศึกษา

๖. สรุปผลและแนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

องค์การบริหารส่วนตำบลละแม แบ่งพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ ได้ดังนี้

๑. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ จากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง และ ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

๒. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ จากกระบวนการยืมใช้ทรัพย์สินราชการได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง และความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงของพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลละแม มีระดับความเสี่ยงที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโอกาสความเสี่ยงที่บุคลากรในสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลละแมจะมีพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ อยู่ในเกณฑ์ น้อย และ

น้อยมาก ตามที่ปรากฏจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment IIT) ในหัวข้อ ๑๐, ๑๑, ๑๙ และ ๒๑ แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพจน์มิชอบ เป็นพฤติกรรมที่ส่งกระทบต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลละแมในระดับสูงและสูงมาก ฉะนั้นแม้ว่าการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของพฤติกรรม ที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพจน์มิชอบจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าระวังและมีมาตรการ เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการพนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลละแม ตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพจน์มิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึก พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตทุกรูปแบบ

แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

๑. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้ปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่ถูกต้องอย่างเคร่งครัด

๑.๑ ให้มีเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ให้จัดทำรายงานสรุปจัดซื้อจัดจ้างประจำปี และประจำปี เสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง รับรองถึงความไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละแมปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด แนวทางขั้นตอนการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ดังนี้

๒.๑ ให้ข้าราชการ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละแมปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตามมาตรการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสการจัดซื้อจัดจ้าง มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต มาตรการป้องกันการรับสินบน และมาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ

๒.๒ กำกับดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละแมปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลละแมปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๔. เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและบุคลากรเกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษา

๕. เพิ่มมาตรการการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์การกระทำผิดทางวินัย ทางปกครอง หรือกฎหมายอื่น ได้อันอาจนำไปสู่การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพจน์มิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น